399 C-53-6 1

Arm.	Pres.	C.	N
189	III	5	4.

Foch y cendra

Comedia en 1 acte y en vers original de

D. Miguel Roca

R. 317758 MS. 282

Personatges

Roseta . . . . Sra. D.ª Adela Clemente
Marieta . . . . Srta. D.ª Elvira Mustó
D. Pau . . . . D. Salvador Carrera
Albert . . . . D. Miguel Riba.

Epoca actual

Nota: Per dreta y esquerra s' entendrá la del actor.

Acte únich.

Sala rica. Portas laterals y al foro, silleria etc. tres taulas rodonas, ab tapetes, à dreta y esquerra primer terme duas, y l'altre, al mitj segon.

Escena I

Marieta y D. Pau.

Pau = Es dir que hi som altre cop?

Ma = Ja se sab.

Pau = No 'n sortirém.

Mar = Que hi vol fer?

Pau = Si; que hi farem?

Mar = Jo, no ho sé

Pau = Y jo tampoch.

¿Y serà per lo mateix?

Ma = Està clà.

Pau = Vaja, ja es massa.

De lo que aquí à casa passa

creu Maria que n'hi ha un feix

¿Y no has vislumbrat las paus

Ma = Jo? ca!

Pau = ¿Y ahont son?

Ma = A paseitx.

Pau = Y tornaràn, com ja ho veitx

galleijant y fets uns braus.

ab morrets de pam.

Ma = Possible

Pau = No sé com acabarán!

Mar = ~~Es tant~~ Es trist que estimantse tant renyeixin sempre

Pau = Es sensible

Ma = Jo sempre els veig ab rencor
cap d'ells may está content

Pau = Y si n'hey esment la gent
viurán sempre ab mal humor,
perque avuy la societat
te tant desitj de cebarse,
que á un ser deixa al descuidarse,
com san Bartomeu; pelat.

Ma = Don Pau veigi de buscar
la manera de arreglarho.

Pau = Si puch....

Mar = Es l'unich amparo

que en lo mon poden trobar.

Pau = (Transició.)

¿ Y al anarsen que t'ha dit

Ma = Que l' diná llest estigués

Pau = Y ja li tens?

Mar = No.

Pau = Donchs ves.

(Mutis Marieta, foro esquerra.)

Escena II

D. Pau.

Vaja, que estich divertit!

Se estiman, com no es possible

que uns altres s'estimin tant,
y sempre estant regañyant!
Oh, si hasta sembla impossible,
que á dintre d'un mateix cor
càpiga á un mateix moment
un malestar tan violent
y un dolç, dulcissim amor.
Aquets celos malehits
que me'n costan de disgustos.
Si al menos ab varios gustos
anessim tots tres units.
Pero ca! fan com los frares!
"Que no'ls destorbin per res"
¿Que hi ha un disgust no mes?
Ja ho tenen de arreglá 'ls pares.
Això es fill del matrimoni,

perque en totas las ~~querellas~~ parellas
si no, es per ells, es per ellas
que si ha de ficá el dimoni?
A l'any primer já se sab
tot es poesia, tot cor
y postureta y amor
de desde 'ls peus fins al cap
Ningú d'ells destorb consent
sempre estánt com dos coloms
fent cosetas... y visions
que de 'n riu tota la gent.
Llavors no hi ha cap apuro,
tot es dols, cap pena 's veu,
y no 'ls hi pesa la creu
ni tant sols un tap de suro!
Pero si vé la ocasió

de que s' faltan al respecte
lo que era gracia, es defecte,
es dolent lo que era bó.
Desde aquell instant fatal
ab prevenció mal fundada
sols sabem di; -¡Que es pesada
la albarda matrimonial!-
Cuan es probable, es segú,
que com en la edad primera,
sempre seria llengera
si la sapiguessim dú

Ma = L' arròs es fora del foch
y es passa?

(Sortint.)

Pau = Es passa?

Ma = Si.

Pau = Si?

(Campanilla dintre.)

Pau = Obra noya.

Mar = Vaig à obri

Pau = Si acás son ells, que no hi sóch

(Mutis rapidament segona dreta)

Ma = Que no hi es? Que voldrá fer?

Are sí que no ho comprench.

Voldrá segons se desprén

que s' arreglin ells primer.

(Va á obrir.)

~~~~

Escena III

Roseta y Albert que entran y tiran los abrichs per las cadiras.

~~~~

Al = Aixó no s pot aguantar!

Ro = Y jo no ho aguanto mes!

Aquesta nena, no ho es

com las que tu vas tractar.

Al = Vols callarte?

Ro = No sfeheixo

Al = Pero si no tens mutiu

Ro = Home: si la gent ja ho diu

No serveixes.

Al = No serveixo?

¿Perque?

Ro = Te vas equivocar.

Pe l' estat del matrimoni

ets inútil.

Al = Un dimoni!

Tan no m deixo rebaixar.

De aixó n' pot respondre algú.
Ro = Y qui m' pot respondre?
Al = Qui?
Tu dirás, potsé el vehí.
Donchs qui será; sino tu.
Ro = Be, vaja no m' refereixo
á n' aquestas minuetats.
Al = (Ab intenció.)
Es que son las cualitats
precisas!...
Ro = Que jo aburreixo.
Lo que vull di en eix moment
es que per contas de gustos
á la mullé sols disgustos
li donas y etern torment;
si llibertat vols tenir

ja sabs lo que tens de fé;
deixarme, ó me 'n aniré;
axó fa qui sab cumplir
totas las obligacions
del matrimoni.

Al = Roseta!

Ro = La deixa viure soleta.

Al = (Apart.)
Son cervell fa evolucions!
(Alt.)
Y que vols?

Ro = Lo igual que tu.

Al = Vaja sufreix un desordre
lo teu cervell!

Ro = Está en ordre!

Al = Pero els pantalons qui'ls dú?

¿ Es que 't vols tu comparar
ab los mascles?

Ro = Ab tu, si;
per que sabria cumpli
millò que tu.

Al = Vols callar?

Ro = No callo.

Al = Mira que m' tens
cremat fins al punt de dalt.

Ro = Donchs aigua es lo principal.
Vull tots el meus drets, entens
Tu ab las tevas rahons
ab tothom te relacionas
y especialment ab donas;
y com jo tinch relacions
també las vull conservar.

Al = Si tu y jo som diferents.
Ro = Jo tinch los drets que tu tens,
y á n'ells no vull renunciar.
Al = Donchs que hem de fer?
Ro = Ja ho he dit,
separarnos.
Al = Donchs milló
(Se paseijan nerviosament entretenintse ab algun objecte. Al trovarse ells dos diu Roseta.)
Ro = ¿Perque cuan saludo jo á algú, m' donas un pessich
Al = Perque no sé com donarte á compendrer que es mal fet, que no ho deus fer!

Ro = Y. tu hi tens dret?

Al = Vaja, prou en compararte

Ro = Donchs aguantá jo no vull

aquesta vida cruel.

(Pateijant.)

Al = Deu meu! ó La lluna de mel

durant tot lo temps d'un bu

perque la van inventar?

Ro = Sols per fé patí la dona!

Al = Mereixia tunda bona

al dia que'm vaig casar

¡Quin sufriment, Deu del cel

Ro = Sabs que está á la teva má

l'estinguirlo.

Al = Ja ho sé, ja,

no ho repeteixis.

Ro = (Plorant amargament.)

Cruel!

Quin modo de despreciarme!

Infame! veus si ho mereixo!

Al = Calla, perque malaheixo

fins l'instant que van casarme

Ro = (Ab tó irónich)

No 'n tens cap necessitat

de profaná d'aquet modo.

Tu ray que 'l teu incomodo

va promte à la eternitat.

Al = Rosa no 'm parlis aixís

perque no sé que faré

Ro = (Transicis)

ò Perque ets cortés al carré

J ets absolutista ab mi?

Al = Y quins moments mes fatals!
¿Perque cambiés que faria?
Ro = Nos vam casá al mateix dia
per lo tant, estém iguals!
Al = Aixó es un pati etern!
Ro = (Ironich.)
Home, no pateixis tant.
Al = Pero ¿cuan enviarán
certas llenguas al infern?
Ro = La teva hi han de portá,
que la meva....
Al = Si, també....
Ro = Tan de bó!
Al = ¡Si, ojalá!
(Albert sen va rapidament
primera porta dreta, y la

tanca. Rosa se dirigeix á
ella. Albert obra; li dona
una mirada y torna á tancá
Rosa retrocedeix, y despues de
una pausa diu.)

~~~~~~

Escena IV
Roseta

~~~~

Deu meu que soch desgraciada
I yo que l'estimo tant!
Qui m'ho habia de haber dit
que aixi m'hauria olvidat
Sempre m'ho deya la mare
"No t fihis d'home elegant,

perqué cuant menos t'ho pensis
creu que te la freigirá!
Encara que ell, no bromeiji,
per-xó no te ñ fihis pas,
perque cuan ell no las busqui
ja te 'l vindrán á buscar."
No la vaig volgué obehir,
y al ultim, ha resultat
tot lo mateix que ella deya
Qui s'ho habia de esperá?
Y com ell es molt guapet
y vesteix algo elegant
no ñ du pocas de... dellonsas
rastreijant lo seu gaban.
Y es clá, com moltas lo miran,
ell, en saludá no es car.

Ojalá un dia s' quedés
ab lo bras encarcarat,
que no lograria treurer
lo sombrero del seu cap!
Pero no tindrem tal sort,
las senyoras, no ho crech pas.
Fins crech que de pulmonias
ni ha mes per saludar!
Si es dona, una somriseta
ell li dedica, y es clá;
jo m' enfado, y comensem
á enfilarnos tant y tant
que tenen lloch las escenas
com la que ja han presenciat
Y ell diu, que es cortesania
y que es un deber; oh, ca!

A n' á mi no me la pega,
es massa petit encar.
De amagat ja li perdono;
es dir li perdono... ¡ca!
Que li perdono, ho faig veurer
cuant estich d' ell al devant.
Ja no m' faltaria mes
que ho arrivés á olorar...
me enganyaria á tot hora,
y ara de n' cuant en cuant.
Crech que davant dels marits
habém de ser tolerants;
adquirim mes importancia
sent indiferents, ¿ó vritat?
Prou debils som; si ecsigissim,
potsé 'ns voldrian menjar!

Prou abusan de nosaltres
Encara no fá dos anys
que ns vam casar; allavoras
sempre el tenia al costat,
cor que vols, cor que desitjas,
oh, no renyiam pas may:
no mes quant li daba celos
se posaba tot tibat,
y es que volia fé 'l sério;
pero no ho lograba may.
no mes quant li daba celos
se posaba tot tibat,
y es que volia fé 'l serio;
pero no ho lograba may.
Desseguida 'l feya riurer,
aquella gran serietat

se evaporava al moment
per mes que ell volgués luchar.
Alló m' agradaba à mi,
perque m' probaba molt cla:
que m' estimaba ab delíri.
Nos veyam sempre plegats
y del bras enganxadets
y tant sonrients y amants
que... mes de cuatre vegadas
me feya ruboritsar;
en fi, que tot lo que feyam
may estabam discordants,
per mes cosas que 'ns passessin
¡ay, sempre feyam la pau!
Pero ara es al revés;
ab rés habem de anà iguals.

Cuant ell se trova á Sant Pere,
jo, ja se sall, á Sant Pau.
Cuant nos crusém pel carrer,
¿ saben, el pillo, que fá?
fa com aquell que no 'm veu;
di senyora, ¿ oy que es estrany
y sols ho fái, perque 'm cregui
que no veu donas . . . es clá!
Avans me deya Roseta,
que 't menjarias, veyam:
algun dulce ? una croqueta
un tortell, turrons ó un tros
y tot lo que demanaba
ho poseia al instant.
Are succheheix al revés,
ni un sol gust me satisfá;

Jo ja puch ser llaminera,
per ell si que tant se val,
Aprended flores de mi
lo que m' passa á n' als dos ay
quants me portaba dulces,
ara sols morros de pam.
Antes jo tenia uns drets
que fins se m' feyan estranys:
pero quant vá concedirmels,
perque vá ferho, ell sabrá.
Per lo tant, ab veu molt clara
vull exigirli al instant
la igualtat devant la lley
com mereix tot ser humá;
y com ell en ocasions
várias diu que es lliberal,

reclamaré ab molt orgull
los meus drets individuals.

(Mutis rapit - la esquerra.)

Escena V

Albert.

Ja no hi es, ja ha desertat.
Mirin que ni ha un vagó;
y pararà mal aixó,
jo veig venir mal trasllat.
Ella ja 's troba cansada
de la vida que li dono
y anhela el meu abandono
per poguer viurer aislada

Perque saludo s'ofen;
es di, que ab bonas rahons
me nega las relacions.
No sé cóm acabarém.
Fé la xaveta perduda,
si senyors, si s'ha locat
lo disgust que habém passat
lo ha dut una geperuda!
una tal donya Maria
que de molt temps jo no veya
y que'l meu pare s'hi feya,
vamos, vull di, coneixia;
y perque l'he saludada
ja m'ha ~~t~~ voltat escorpió
y m'ha posat <u>com</u> <u>il</u> <u>faut</u>;
poca cosa, ha fet bugada

de la llengua en un moment;
jo he fingit no ferne cas,
y ella feta un Fierabrás,
comensa á tota la gent
que trobaba pe 'l camí
á saludá á tort y á dret
tant si es ben fet com mal fet
sols per venjarse de mi
Llavors ja no m' hi aguantat
¿Quin home es que ho consent
que sols siga un poch decent?
¿Si será un plan estudiat?
¿Potser ja hi há un esparver
que li busca pessigollas?
Si es veritat, com qui trenca ollas
los seus caps dividiré.

Y no fora pas estrany
que temés lo que ara he dit,
perque avuy cada marit
te format cada parany....
Arribará á de impossible
que la mullé y ho crech veurer
la pugui lo marit treurer
de casa, oh, si, es possible,
á fé una cosa sencilla;
per millor seguretat
porti sempre en lo costat
tota senyora, un guindilla
oh, si, si, no ho duptin pas.
Cuant era solté, ab fatichs
vaig reunir uns quants amichs
que al trevall me feyan cas.

Me vaig casar, en mal hora!
com si ho agnessim tractat,
sempre me 'l veya al costat,
á tots ells y á tota hora,
ab lo sombrero á la má
sent molt atens á la dona
me donan la enhorabona,
no 's cansan de bromeijá
ab ella, me la fan riurer
contán algun chascarrillo
á mi m' diuhen que té brillo,
que ab tal angel ja 's pot viurer,
y que si tenim cuestions
que cuant tindrem un petit...
es di, que al pobre marit
no mes li buscan rahons,

no 'l deixam may sossegar,
ja li ofereixen la casa
y ell per ser pacient, fa l'ase
sonrient, y al acabar
solsament per no cometre
una falta l'ofereix,
ells s'alegran, ell pateix
y alguna vegada... etcetera!..
Vaig sol, ab seguritat
que no'm saluda ningú.
Vaig ab ella de segú
torno á casa mareijat
Malehida siga l'hora
que ab la brocha'm van mullá
L'altre dia, un capellá
li vá semblá una senyora!

I al final de las cuestions
diu; que té ls mateixos drets
que jó...que si son aquets-
es di, no més mou rahons.
¿Los drets, qui ls hi donará
que no demana, á no de un asa
Jo puch treurer...algo de casa
ella, sols m'hi pot portá
I després dels escallots
me diu; si val mes fulano
si sotano... si menguano
perque no s' casaba ab tots.
Ja ho diu clá y catalá el dicho
Tot home cuant es casat
ha de ser burro espatllat
ó un toro fugit. He dicho.

(Cridantla.)

Marieta! Vejam si acabo
de una vegada.

~~~

Escena VI

Albert, Marieta.

~~~

Ma = Senyor!

Al = La senyora?

Mar = Al tocador

Al = Digali que vingui

Ma = (Ab satisfacció y apart.)

Bravo!

(Mutis 1r. esquerra.)

Al = Vejam que determinem

que jo mes no vull sufri,
Vejam? ja vé!... Ja es aqui,
Qui sab, potsé 'n surtirém.

Escena VII

Albert, Roseta, seguida de Marieta
que fá mutis foro, tancant la porta.

Ro = Diu que vosté 'm demanaba
Al = (Ap.)
Ara 'm tracta de vosté.
(Alt.)
Si.... si senyora
Ro = Y. . . . perqué?
Al = Vaig á dirli.
(Ap.)

Sembla un rata.

Ro = Acabi promte, que jo
no estich per conversacions.

Al = Sen legals las discusions
las ha de admetrer.

Ro = Jo, no.

Al = Sempre que jo vulgui

Ro = En fi!...
sigui breu.

Al = Y mes que un tiro.
I aixó del vosté abolirho
que no m' agrada á n' á mi,
fes lo favor de escoltarme.

Ro = Si vol, ja pot comensá!

Al = Are aqui m' has de esposá!....

Ro = Lo que vull? vaig á esplicarme

Al = Bueno.

Pro = ¿ Sap lo que vol di
la igualtat, federació,
y la llibertat de acció
dins la moral ?

Al = (Ap.)
Ay de mi!

Pro = Albert, que habém de se iguals
din la lley que vosté esplica,
y vull, en que 'l mortifica
los meus drets individuals;
y com la llibertat brilla
vull disfrutar llibertat;
ja ho tens entés, y esplicát

Al = (Ap.)
Si coneixerá en Zorrilla

(Alt.)

¿Y que pretens, criatura?

Ro = Ja ho has sentit, la igualtat.

Al = Ih, no hi ha mes, s'ha locat!

Ro = Si igual que tu.

Al = Ja me apura.

Ro = Saludá tu, y jo no?

Al = Jo no hi vaig á perdre re.

Ro = Y jo si?

Al = Podria sé,

y dech evitarho jó.

Ro = Ja que de aquet modo 'm negas

lo permis per saludá

es que t pot perjudicá,

y 'm proba que me la pegas.

Al = ¿Vols escoltarme, Roseta,

si quiera un moment?

Ro = Si, digas.

Al = Los homes buscan amigas,
son amichs de la bromota,
desitjan los fruits vedats,
no s' presentan tal com son,
creume, tots lo d' aquet mon,
ja neixen espavilats;
son tuunts fan com los gossos
y procuran diligents
endursen en breus moments
de la dona fins los ossos;
y si ab tot aixó que hi dit,
te sols la dona, en herencia
desheredan ab urgencia
si poden, á n' el marit.

Con que ja veus tu, si puch
tirá pedras á las teulas
del meu terrat; menjo neulas
pero jo, els neulés no 'ls duch.

Ro = Las amigas que tu has dit
que buscan los homes tots,
son aquets caps de esbalots
que 'ls decents han aburrit:
y com, segons dius y sents
ab las buscas te comparas,
ben clarament me declaras
que no ets tu dels mes decents
Si no la fas, no la temis,
diu un adagi aprobat;
y com tu ara has demostrat
pensá com aquets... no 't cremis!

Vull que cambihis, ó puch
tirá pedras á los teulas
que has dit avans; menja neulas
pero jo lo neulés no lo duch

Al = Vejas donchs lo que hem de fer.
Ro = Es prompte determinat
Al = Separarnos!
Ro = I aviat.
Al = Ves ab l' ordre que ha de ser.
Ro = Ja veurás, fem com los nobles,
separems d' habitacións.
Al = No, que tindriam cuestions.
Treu de casa los teus mobles
Ro = El que los ha de treure ets tú
Al = Jo! aqui á casa soch l' amo
Ro = La lley m' ampara y reclamo

l'article que 's diu... mil hi.

~~~~

Escena VIII

Dits. D. Pau luego Marieta.

~~~~

Pau = Hola! ja tenim tronada!

Al = Y á mes tempestat!

Pau = Adios!

De tant que vos estimeu
vos apunyegueu

Ro = (Ab despreci)

Ay, no.

Pau = Es di que no 'n sortirém?

Ro = Per mi don Pau, dintre poch.

Al = Y que ha de sé avuy mateix.

Ro = Si, com mes aviat milló;
jo no puch resistir mes
aquesta vida

Al = Tampoch.

Pau = Pero digueume, que os passa?
qui dels dos aixó promou?

Al = Ella

Ro = Ell

Pau = Ell y ella....

Al = Tu!

Ro = Tu!

Pau = Tu! (Dominant.)
Vaja, tots dos!
Bé, que hi há?

Ro = Que li reclamo
los meus drets.

Al = (Ab ironia)
¡Los que tinch jo!

Pau = Sa dreto del home?

Ro = Decent!

Pau = No puch concedirtels

Ro = No?

Pau = Es clá!

Ro = (Plorant.)
Com vosté es son pare
lo ha de protegir

Pau = ¡Adios!
¿No veus que lo que demanas
no t'ho pot concedi l noy?

Rosa = Llops ab llops, may se mossegan,
já ho diu el dicho!

Pau = Jo llop?

Rosa = Vull dir que com es fill seu
lo ha de apoyar.

Pau = (Ap.)
Sant Boy
aumentará de vehins
(Alt.)
¿ Jo l'apoyo ?

Ro = Si senyor!

Pau = Vejam, analisaré!
Roseta, els drets de tots dos.
Aquet menjá. ¿ si ? ho fem tots
Aquet beu vi

Ro = J jó aigua

Al = Si beus aigua es perque vols.

Pau = Bé, vaja, deixeho correr
no os baralleu per tant poch

Pren café

Al = Ella café y llet

Pau = Y fuma

Rosa = Pero jo no

Pau = Fumá una dona, Roseta
ja saps que es indecorós

Ro = Y que fumo?

Pau = Si no ho dick.

Ro = Ay, Deu men guart, no senyor
com no hi nascut á la Habana

Pau = Ell va á teatro

Ro = Jo no.

Al = Perque no t dona la gana

Ro = No hi vaig, perque mes d'un cop
has dit que antes prens la copa
al casino dels senyors;

y aixó ho diu perque no hi vagi

Pau = Aquet dorm, tu també dorms

Ro = De vegadas me desperta.

Al = No mes cuan me falta son.

Ro = Després saluda....

Al = Y saluda....

Ro = A donotas

Al = A homenots....

Ro = Per xó venen los renyinas

Al = Per xó venen, si senyor.

(Pausa)

Pau = Volen que jo 'l fallo donqui?

Los dos = Si.

Pau = Tenin culpa tots dos.

Ro = (Plorant.)

Deu meu, que soch desgraciada!

Pau = No més me faltaba aixó

Al = ¿A mi també m' fá culpable
de lo que ha passat

Pau = Y doncks?

Al = Aixi estima 'ls fills un pare

Pau = Es que....

Al = Pasiobé

Pau = ¡Tableau!

Al = Quedis per fill la Roseta
(Mutis rapit)

Pau = (Cridantlo.)
Que 't tornas boig?
Albert! Albert!

Rosa = Aixis home!
á n' ell los contemplacions,
y á mi que só el sexo debil,

vols....

Pau = Si os estimo á tots dos

Ro = No vull carinyo per forsa

Pau = Pero escóltam

Ro = No senyor

(Mutis ~~apart~~ rapit.)

Pau = Deu meu, y quinas enguinias!

Mar = (Surtint.)

Don Pau, que s' coba l'arròs!

Pau = Jo també ja estich cobat.

Ma = Que no venen los senyors?

Pau = Are t' ho preguntaré

(Despues de Cluita.)

o Ab qui comenso dels dos?

Si ho dich á l'Albert, la Rosa

s' enfadorá. Donchs no m' moch.

(Desde el centro del escenari.)

Que volen veni á diná?

Al = (Dintre.)

No vull veni.

Ro = (Dintre.)

Jo tampoch

Pau = Hi ha arròs á la milanesa

y miren que s' coba noys

Ro = (Id.)

Que s' cobi

Al = (Id.)

Ja 'l pot llensá!

Pau = No 'n volen?

Al = (Id.)

No.

Rosa = (Id.)

No senyor.

Ma = Comensi vosté.

Pau = Si; espérat;

(Dirigintse á ells.)

Mes per mi.

Po = (Id.)

Bueno.

Al = (Id.)

Milló

Pau = Are jo voldria gana
per pogué menjarmho tot.

(Anantsen cap al foro se
gira per veurer si venan
luego surton Albert y Poreh.)

Po = ~~Pot~~ Per ell dejuná...

Al = Per ella.-

Pau = (Pegantlos)

Que venin?

Al = (Sorprés.)

Ay!

Ro = (Id.)

Ay!

Al = No.

Ro = No.

(Tornan á dintre.)

Pau = Vaja, si aixó dura massa els hauré de dir á San Roy! Deu meu! .. Ja veurás, Marieta, anem á menjá l'arrós.

(Se 'n van.)

(Després de una pauseta surt Roseta y diu.)

Ro = Si vejes que no dinaba
no estaria poch cofoy;
se creuria que es per ell
no ho mereix; á menjá y molt

(Mutis faro. Surt Albert.)

Al = No 'n tindrá ella la culpa
que dejunés per tant poch
Diuhen que el diná es á taula,
doncas, apa á diná, noy

(Sen van)

Ro = (Dintre.)

Ah, ja ets aquí!

Al = (Id.)

Ja men vaig!

Ro = (Id.)

Los dos estém malament.

Pau = (Id.)

Rosa!

Rosa = (Id.)

Ja ho he dit.

Pau. = (Id.)

Y ara!

(Surten Albert, Roseta y D. Pau, ab tobalLó ficat al coll, gabinet y forquilla.)

Ro = A n' ell, no 'l vull veurer mes.

Pau = (Menjant.)

Pero volen fé 'l favor

de no ser tossuts?

Ro = Ab ell

no hi menjo mes, no senyor

Al = (Ap.)

Si tot aixó me está bé!
Jo no li hagués tolerat
al principi

Pau = Me escolten?

Al = Mo sorieta!

Ma = Senyor!

Al = Venrás;
portam el dinar

Mar = Corrent.

(Mutis)

Ro = (Ap.)
Y encara s burla l'infame!
Que desgraciada, Deu meu!

Pau = Pero ni volen escoltar?

Ro = (Plorant)
Ynfame!

~~Rosa~~ Pau =

(Consolantla.)

Rosa.....

(Surt Marieta, y colòca el diná d' Albert en una taula.)

Marieta = Aquí el té.

Ro =

(Ap.)

Y se 'l menja! Aixis un os pe 'l coll se li atravesses

Pau =

(Ap.)

Vaja, no mi volen entendre aixó no acabará bé

Al = Es gustós aquest arrò's!

Ro = A mi també pórtamel

Ma = Desseguida

(Mutis.)

Pau = (Ap.)

Mentres menjin.

(Alt.)

Be, pero jo que haig de fer?

¿á na qui haig de contentar?

Al qui dels dos menjaré

Al (Indicant la seva taula.)

Aquí, papá.

Ro = (Id.)

Vingui aquí.

Pau = Ab dos trossos compendren

que no m' puch fé.

Al = En fi...

Pau = Com vulgui.

(Surt Marieta ab lo diná

de Roseta y el coloca

ab una taula.)

Pau = Veurás, ja ho arreglarém.
Tu, Marieta en 'questa taula
serveixme el diná.

Ma = (Fent mutes)
Al moment.

Pau = Hi ha gana noys?

Al = Molta.

Po = Massa.

Pau = Vejam qui menjará més.

Al = Jo!

Po = Jo!

Los dos = Jo!

Pau = Vaja, tots dos.

Ma = Tingui don Pau
(Colocant lo diná en la

tamba del mitj.)

Pau = Está bé.

Deixans sols.

(Mutis Mariета. Pausa.)

Que tal l'arrós?

Al = Magnifich.

Bo = Bo.

Pau = (Després de provarlo.)

Si que ho es!

Saben noys que la Maria

sap guisá á cuerpo de rey?

Bo = Si.

Al = Y sobre tot l'arrós.

(Pausa)

Pau = Y quina fila que fem

Sembla que hos hen divorciat

Si la gent se 'n adonés
no se 'n burlaria poch,
vritat?

Po = (Ab indiferencia.)

Si

Al = (Id.)

Podria ser.

(Ap.)

Ahont es el vi?

Po = (Ap.)

Ahont es l' aigua?

Al = (Ap.)

La té ella

Po = (Ap.)

La té ell

Acb = (Ap.)

De quin modo la recobro?

Ro = (Ap.)

Demanaré parlament?

Al = (Ap.)

Jo no puch pas rebaixarme

(Topant ab la mirada

de Roseta.)

Que?

Ro = (Id.)

Que vols?

Pau = Que desitjen?

Al = La ampolla del vi

Ro = La d'aigua.

Pau = (Ap.)

Un canje de presoners

demanan los enemichs.

(Alt.)

Digna Roseta, vi Albert.

Al = Gracias papa!

Ro = Moltas gracias

Pau = No val la pena, maneu.

(Pausa)

(Ap.)

Vejam si logro amistarlos,

(Alt)

Volen escoltá un moment?

Ro = Si senyor.

Al = Tot lo que vulgui

Pau = Tindreu calma?

Ro = Si

Al = Ja ho crech.

Pau = Fa uns dos anys que sou casats

y que un moment no us deixen,
y hen tingut ab aquets dias
de disgustos... uns nou cents
¿Veritat que n' hi ha hagut massa
de penas ab tan poch temps?

Al = No 'n tinch la culpa.

Ro = Ni jó.

Pau = Be, vaja, capitulen.
¿Y saben lo que motiva
tants disgustos y torments
y mal humor y renyinas?

Al = Los genits

Ro = Si, no lliguém

Pau = Es perque 'ls dos pensen massa,
l' un ab l' altre, no ho dupten

Al = S' equivoca.

Ro = Ay, no, no!

Pau = No?
figureuvos si ho sabré.
Vos domina de egoisme
una gran dosis, per cert,
que no os deixa está tranquilo

Al = Que diu?

Ro = Que?

Pau = No m destorben.
Sempre os esteu vigilant,
sobre tot, en el carré,
las accions y las miradas
los passos y moviments.
¿Pues ho motiva? L' egoisme;
lo molt que vos estimeu.

Al = No ho cregui.

Pro = No.

Pau = Criaturas;
si jo he passat lo mateix.
Si vivint la téva mare,
de la téva parlo, Albert,
no hi habia pas setmana
que set cops no s' enfadés.
¿No saben, que ab la costum
lo carinyo s' adormeix?
Ja se sab que 'l matrimoni
que s' estima, sufreix mes.
En aquets moments d' enfado
se aburriu, si, ho comprench;
pero dura tant poch rato
aquet rencor! Acosteus.
No us regatejen los passos.

Tant mateix son ben dolents
¿No veyeu que os parlo al cor
y estant separats no m' sento
Albert, Rosa, es vostre pare
el que os crida... Avicio fills meus!

(Ells s' acostan y Don Pau los abrassa.)

Vaja, no sigueu tuosuts
y ~~et~~ eviteume sufriments.
Lo que vosaltres teniu
de fer, segons jo comprench,
es posar la confiansa
entre els dos, com mana el cel;
y si logreu realisarho
pues encara hi som á temps
no hi haurá may mala cara,

estaren sempre contents,
no os faltaren al respecte,
ab carinyo os tractaren
felissos ab la esperansa
de que vingui un angelet
á reforsá mes los llassos
que os van uni devant Deu.

Ro = (Ap. y ab molt sentiment.)
Casi bé m'ha fet plorar!

Al = (Ap.)
No sé que sento, Deu meu!

Pau = ¿Vritat que las reflexions
que hos ha fet lo pobre vell
vos han ablandit un xich?

Al = Si, papá

Ro = Me han fet molt bé

Y à n.ª a mi un doble consol
me ha proporcionat, pues crech
que voldrá nostre Senyor...
darnos...aviat...un....

Al = Que?
Que dius? un nen?

Ro = Si. (Ruboritzada.)

Pau = (Molt alegre.)
Veritat?
Ay, no sé que tinch!

Ro = Que es?

Pau = Res, la emoció.

Al = Ay, papá!
Ay papá que estich content

Ro = No cridis, ¿ no veus que hi há
tantas personas presents?

Al = Tothom ho pot escoltar
no som pas sols, si dels cent
lo ménos noranta nou
los hi ha passat el mateix.
Ay, Deu meu, que viuré á gust
y que felis y content
tenint un fill al costat
Pau = Vejam si vos curareu
Al = Ab ell ja pots fe 'l que vulgas
may més nos disgustarém,
que la dona que es honrada,
cumpleix sempre el seu deber.

~~~

Escena última
Dits y Marieta
(ab una ampolleta)
~~~

Mar = Senyoreta, l'aigua naf
que envia - - -
Ro = Donya Isabel?
Ma = La llevadora
Ro = (Reconvenintla.)
Marieta!
Ma = (Estranyantho.)
Es à dir que es cert?
Pau = Es di que la llevadora,
Rosa, en té coneixement?
Seré avi!
Al = Seré pare!
Ro = Aixis m'ho ha dit, albert
Al = Ay, no sé lo que 'm faria!
Crech que ~~boig~~ hoig me tornaré.
(Abraza ab efusió à Roseta.)

Pau = Albert, adiós.

Al = Ahont vá?

Pau = No dormo á casa

Ro = Ay ~~bon~~ Deu!

Al = Y ahont dormirá?

Pau = Deixeu corre,

que no dormiré al carré

Ro = Pero, perqué?

Pau = (Ap.)

Que li dich?

(Alt.)

Peuráo, com las paus ja heu fet,

potsé dormir no podria...

y ja sabs com els vells

cualsevol cosa ns desvetlla...

y jo tinch son, francament

Al = Vaja, no mi vingui ab catorias
are que estarém tant bé
nos vol deixá? no ho consento!

Pro = Jo tampoch

Pau = Donchs, no'n parlém.
Ara á diná que's refreda!

Al = Sens convidá! Sens di rés?
Li dirán mal educat!

Pau = Ja que tu ho vols, seré atent.
Juntans el diná, Marieta.

(Al públich.)

Foch y cendra, sols ha estat
aquet juguet, ó no es veritat?
Donchs ventin una miqueta
juntant las mans, y no res
quedará de aquestas cendras

con que piguin, perque els gendras
se n' recordin un xich mes.

(S' assentan tots alre-
dedor de la taula y
cau lo telò.)

~~~~~

Prou.
~~~~~

/1006698734